

Notat om aftenskolenes økonomiske situation

- Kommunal støtte

*Dansk Folkeoplysnings Samråds sekretariat
Senest ajourført maj 2017*

Indhold:

- Kommunerne har halveret støtten til aftenskolerne
- Kommunerne forskelsbehandler borgerne
- Udkants Danmark rammes særlig hårdt

Introduktion

Siden 2011 har Dansk Folkeoplysnings Samråd indsamlet og opdateret tal, der belyser den kommunale støtte til aftenskolerne fra 2002 og frem.

I denne udgave indgår regnskabstallene for 2016 og beregnede regnskabstal for 2017.

Fra 2002 til 2017 faldt støtten med **47,8 %**.

I dette notat medtager vi for første gang faktiske regnskabstal for 2016. Det viser, at den faktiske støtte faldt med næsten fem procent fra 2015 til 2016.

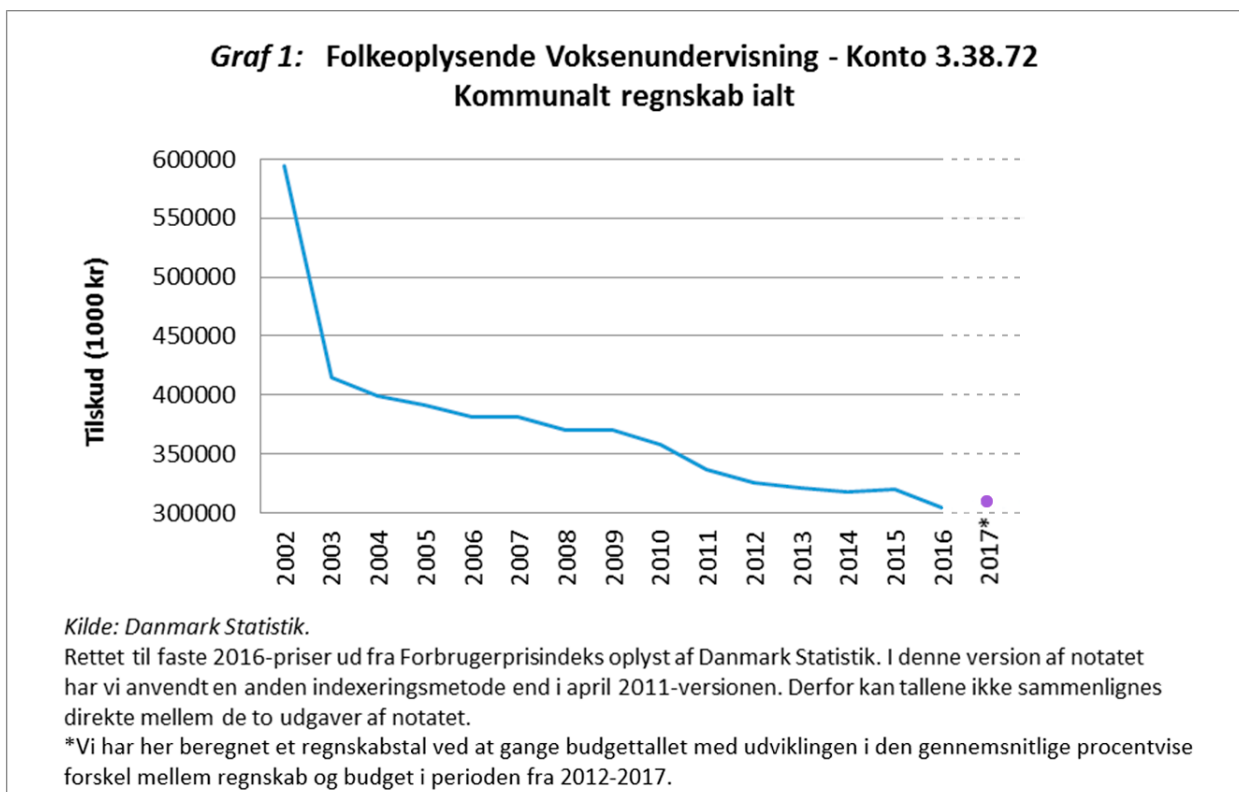
Forskellen mellem kommunerne er stadig dramatisk stor. Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger over 236 gange så mange kroner pr. indbygger som den kommune, der bruger.

15 års kommunale besparelser på folkeoplysningen

Fra 2002 til 2017 har aftenskolerne mistet 47,8 % af den støtte, de modtager fra kommunerne. I 2002 blev der i alle landets kommuner brugt 594 mio. kr., og i 2017 vil det være 309,9 mio. kr. (Graf 1/faste 2015 priser).

Den første store bid skyldes Folketingets ændring af tilskudsreglerne, som fik drastiske konsekvenser i 2003 (Tabel 1). Men efterfølgende er det kommunale tilskud faldet hvert år. Fra 2003 til 2017 vil det samlede kommunale tilskud til folkeoplysende voksenundervisning falde med 25,3 %.

Tabel 1	
Procentvis fald	
2002-2017*	-47,8%
2003-2017*	-25,3%

Udviklingen 2015-2016-2017

Tallet for indeværende år, 2017, i dette notat er (som tidligere år) af gode grunde ikke et regnskabstal, men et *beregnet* regnskabstal. Gennem alle årene er regnskabstallene på området endt med at være lavere end budgettallene. Ud fra den gennemsnitlige forskel mellem budget og regnskab i tidligere år har vi beregnet et forventet regnskabstal for indeværende år, 2017.

For første gang i de år, vi har udarbejdet dette notat, viser det faktiske regnskabstal for 2016 sig at være væsentligt lavere end det, vi beregnede i april 2016. Kommunernes udgifter til

folkeoplysende voksenundervisning faldt fra 2015 til 2016 med 4,7 procent, langt mere end vi havde beregnet.

Derfor må vi også tage ekstra forbehold for det beregnede 2017-tal, herunder den stigning ift. 2016, som det viser. Hvis forskellen mellem budget og regnskab i 2017 bliver lige så stor som i 2016, vil vi om et år kunne konstatere endnu et betydeligt fald i støtten til området.

Når kommunerne skærer i tilskuddet til aftenskolerne, får det en eller flere konsekvenser:

- Deltagerbetalingen bliver højere og/eller
- Udbuddet bliver mindre og/eller
- Kvaliteten bliver dårligere

Kommunerne forskelsbehandler borgerne

Der er meget stor forskel i kommunernes udgifter til folkeoplysende voksenundervisning. En beregning på basis af regnskabstallene for 2016 viser:

- Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger over 236 gange så mange kroner pr. indbygger (141,0 kr.) som den kommune, der bruger mindst pr. indbygger (0,6 kr.). I gennemsnit afsætter landets kommuner 39,7 kr. pr. indbygger (Tabel 2, 3 og 4).

Men der er ikke bare tale om to ekstreme kommuner i hver sin ende af spekteret.

Undersøgelsen viser også:

- De ti kommuner, som afsætter flest penge til formålet, bruger i gennemsnit 97,8kr. pr. indbygger, mens de ti kommuner, som afsætter mindst, i gennemsnit bruger 10,4 kr. pr. indbygger.

Tabel 2					
Gennemsnitligt tilskud for kommunerne pr. indbygger					
	2012	2013	2014	2015	2016
De 10 største tilskud	115,0	109,6	108,0	105,1	97,8
De 10 mindste tilskud	11,1	15,4	14,1	14,3	10,4

Kilde: Danmarks Statistik. Rettet til faste 2016-priser.

Tabel 3			
Kommunale tilskud 2016			
- de 10 laveste		- de 10 højeste	
Ishøj	15,8	Roskilde	141,0
Mariagerfjord	15,6	Aarhus	120,3
Holstebro	15,5	Gentofte	113,0
Vesthimmerlands	13,7	Aalborg	91,2
Allerød	13,7	Hvidovre	90,1
Lemvig	12,7	Lejre	87,7
Haderslev	10,0	Køge	85,7
Vallensbæk	6,0	Gladsaxe	85,1
Sønderborg	0,6	Tårnby	83,8
Læsø	0,6	København	79,9

Kilde: Danmark Statistik.

Se også kortet på næste side.

Forskellene i kommunale tilskud betyder enten, at borgerne i én kommune må betale langt mere for det samme aftenskolekursus end borgerne i nabokommunen, og/eller at udbuddet af aftenskolekurser er lavere i den ene kommune end i den anden.

Danmarkskort

Kommuner inddelt efter tilskud pr. indbygger til folkeoplysende voksenundervisning

Mørkegrå	+ 75 kr
Ml.grå	50,1 - 75 kr
Lysegrå	25,1 - 50 kr
Hvid	0 - 25 kr

Udkants Danmark rammes særlig hårdt

I praksis er aftenskolerne ofte et af de eneste tilbud til borgerne om læring og et aktivt fritidsliv, der findes i de mindre befolkede kommuner, det såkaldte Udkants Danmark,

Men netop i disse områder rammes aftenskolerne ekstra hårdt af den kommunale vilkårlighed. Den kommunale støtte pr. indbygger i Udkants Danmark ligger kun på lidt over halvdelen af, hvad de øvrige kommuner i landet giver i støtte pr. indbygger (Tabel 4).

Vi definerer Udkants Danmark som de 29 kommuner, regeringen i 2010 udpegede i forbindelse med en revision af planloven.

Tabel 4

Kommunalt gennemsnit - kr. pr. indbygger (2016)

De 29 kommuner i Udkants Danmark	25,6
Landets øvrige 69 kommuner	45,7
Samlet gennemsnit	39,7

Kilde: Danmark Statistik.

